

Forbudsbestemmelser, som det har været nødvendigt at gaa til. Jeg tror, at den offentlige Mening her i Landet dømmer disse Mænd haardt, og det er saare naturligt, og jeg maa give de ærede Talere Ret, der kræver strengere Straf og mener, at Valgretten bør fratages disse Mænd. Vel maa de ofte udrede store Pengebøder, men det er i mange Tilfælde kun en Brøkdel af den Gevinst, som den lovstridige Handling har indbragt. Disse Folk, der har saa lidt Samfølelse, at de ved Overtrædelse af givne Forbud gør Dyrtiden endnu strengere og ofte skaber store Vanskeligheder for Landet, bør offentlig stemples derved, at de berøves deres Valgret, thi de har vist, at deres Pengegridskhed har gjort dem uværdige og uskikkede til at bygge med paa vort Samfund.

Det interesserede mig meget at høre Ordførerne for flere Partier udtale sig om Ønskeligheden af at indskrænke Sikringsstyrken. Jeg vilde ønske, at det maatte kunne ske. Man taler saa ofte om, hvem der maa bære Byrden under denne Situation, men det maa sikkert indrømmes, at den Familiefader, der flere Gange kaldes bort fra Hjem og Bedrift, kan tale med om, hvem der maa bære Byrden, thi mange af disse lider saa store Tab, at de vanskeligt kan forvindes, ja der er sikkert mange Hjem, der helt er gaaet til Grunde som Følge af de mange Indkaldelser. Hvis det kunde lykkes at indskrænke Sikringsstyrken, vilde det være en Foranstaltning, der vilde blive hilst med Tilfredshed i mange Hjem. Men jeg er klar over, at skal det naas, skal der være Enighed mellem alle Partier derom.

Endvidere vil jeg gerne omtale den Trækkevej, der findes langs Gudenaanen til Silkeborg. Jeg er i det heldige Tilfælde, at det Forhold, jeg her søger ændret, ikke kræver nogen Merudgift for Statskassen, men derimod vil bevirke en Udgiftsformindskelse. Gudenaanen er jo Danmarks største Vandløb, og i tidligere Tid, da Banenettet her i Landet ikke var saa stort som nu, var der ikke saa lidt Pramfart paa Gudenaanen fra Randers til Silkeborg. I Aarene 1851—59 blev der af Staten anvendt 250,000 Kr. til Arbejder ved Gudenaanen for at gøre den anvendelig for Pramfart. Der blev anlagt en 6 Alen bred Trækkevej paa den over 6 Mil lange Strækning fra Bjerringbro til Silkeborg, thi paa dette Sted maatte Prammene trækkes op ved Hestkraft, fordi Aaen der har stærkt Fald og som Følge deraf stærk Strøm; der maatte som Regel 4—6 Heste til for at trække en Pram fra Bjerringbro til Silkeborg. Der var

for en 40—50 Aar siden ca. 100 større Pramme i Drift til at besørgede Godstrafikken, men efter at Banen Skanderborg—Silkeborg var blevet aabnet, tog Pramfarten af Aar for Aar, og da nu Langaa—Silkeborg-Banen for nogle Aar siden blev anlagt, fik Pramfarten paa Gudenaanen Dødsstødet; der er nu praktisk talt ingen Pramfart paa Aaen mere. Det var derfor ganske naturligt, at Lodssejerne gennem Sogneraadene indsendte et Andragende om at faa den nævnte Trækkevej nedlagt, som nu er blevet helt overflødig, og som forvolder de paagældende Lodsejere store Ulemper og Tab. Befolkningen staar ret uforstaaende overfor Opretholdelsen af den Pramsti, der nu ingen Brug er for, og som volder Staten Udgifter og Befolkningen ret følelige Tab. Gudenaanen afsætter nemlig store og gode Engstrækninger, og det siger derfor sig selv, at det at have en 6 Alen bred Trækkevej til at gennemskære Engene er en stor Gene for Lodsejerne. Da disse Enge som oftest ligger langt fra Ejernes Gaarde — nogle har indtil $\frac{1}{2}$ Mil til deres Enge ved Gudenaanen —, er det nødvendigt, at Engene er indhegnede, for at Kreaturerne kan gaa løse og udnytte Græsningen, naar Høet er taget af Engene. Men saa bevirker denne unyttige Trækkevej, at man maa hegne den fra, og som Følge deraf kan det Areal, der ligger mellem Trækkevejen og Aaen, ikke benyttes til Græsning, og det er endda som Regel den bedste og fedeste Græsbund, der findes nærmest Aaen. Hvor Aaen slaar en Bugt, kan der ofte være et flere Favne bredt Jordstykke, som vedkommende Lodsejer helt er afskaaret fra at kunne benytte til Græsning. Det er derfor let forstaaeligt, at Beboerne meget ønsker denne Trækkesti nedlagt. Det er ogsaa en stor Ulempe, at man ved at hegne Trækkevejen fra afskærer Kreaturerne fra at drikke af Aaen, idet der saa andre Steder fra skal skaffes Drikkevand til Kreaturerne, hvilket er meget vanskeligt paa mange Enge. Jeg ser, at der paa det foreliggende Finanslovsforslag stilles Forslag om en større Udgift end i Fjor til Arbejder ved Gudenaanen og derunder ogsaa til Pramstiens Vedligeholdelse. Jeg havde haabet, at der allerede paa dette Finanslovsforslag var gjort Skridt til Nedlæggelse af Pramstien, saaledes at man kunde imødekomme Beboernes berettigede og naturlige Andragende. Jeg tvivler ikke om, at den højtærede Trafikminister er velvillig stemt overfor dette berettigede Krav, men der er naturligvis Forhold vedrørende Nedlæggelsen, som først skal ordnes. Det er muligt, at Nedlæggelsen af Pramstien bedst ordnes